

Rządy prawa w Polsce: wzrastające obawy wśród posłów

Komunikat prasowy LIBE Ostatnia

aktualizacja: 26-05-2020 - 10:18

Opublikowano: 25-05-2020 - 10:00

26-05-2020 - 10:18

- Ciągłe i systematyczne ataki na niezawisłość sądownictwa, instytucje demokratyczne i prawa mniejszości
- Wezwanie do rozszerzenia toczących się postępowań na mocy art. 7 w celu rozwiązania narastających problemów
- Potrzeba podjęcia natychmiastowych działań przez Radę i Komisję, w tym środków budżetowych, w celu ochrony podstawowych wartości UE

Należy niezwłocznie zareagować na ataki na rządy prawa oraz demokrację w Polsce, uważa większość posłów z parlamentarnej komisji wolności obywatelskich.

Podczas debaty w poniedziałek, [Juan Fernando López Aguilar](#) (S&D, ES) przedstawił komisji projekt sprawozdania okresowego w sprawie [wniosku Komisji](#)

[Europejskiej](#) z grudnia 2017 roku dotyczącego działania w obliczu dostrzeżonych zagrożeń dla niezawisłości sądownictwa w Polsce. Wskazał on na niedawne niepokojące wydarzenia, zagrażające rządowi prawa, demokracji oraz poszanowaniu praw podstawowych.

Zagrożona niezawisłość sądownictwa, instytucje demokratyczne i prawa podstawowe

Następnie prezes Europejskiego Stowarzyszenia Sędziów, José Igreja Matos, oraz przedstawicielka polskiego stowarzyszenia sędziów IUSTITIA, Joanna Hetnarowicz-Sikora, przedstawili szereg problemów związanych przede wszystkim z niezawisłością sądownictwa i rządami prawa. Wspomnieli także o innych obawach związanych z demokracją i wyborami, a także o prawach podstawowych (zwłaszcza prawa mniejszości), takich jak wolność słowa i zgromadzeń oraz ich ograniczaniu podczas pandemii.

Większość posłów podzielała obawy dotyczące stanu podstawowych wartości UE w Polsce. Odnosili się oni do systematycznego i ciągłego ataku na niezawisłość sądownictwa i instytucji demokratycznych, który stanowi poważne zagrożenie dla struktury UE, oraz wzywali Radę i Komisję do podjęcia zdecydowanych działań, w tym środków budżetowych, w celu ochrony podstawowych wartości Unii.

Niektórzy mówcy wspomnieli, że konieczny jest aktywny

udział polskich władz w celu przeprowadzenia wyważonej debaty, kilka razy wspomniano także o potrzebie niezależnego, stałego mechanizmu UE, który zapewniłby bezstronność i obiektywność procesów monitorowania w obszarze rządów prawa, demokracji i praw podstawowych.

Kolejne kroki

Posłowie mają czas do 28 maja na zgłoszenie poprawek do projektu sprawozdania okresowego. Komisja parlamentarna będzie głosować nad tym tekstem w lipcu, a głosowanie plenarne zaplanowano na wrzesień bieżącego roku.

Kontekst

[Parlament zgadza się z Komisją](#), że rządy prawa w Polsce, wobec której toczy się z tego powodu wiele postępowań w sprawie naruszenia przepisów ([ostatnie z nich wszczęto 29 kwietnia](#)), są zagrożone, natomiast Rada nie podjęła, jak dotąd, formalnych działań w tej sprawie.

Zgodnie z [art. 7 Traktatu o UE](#), na wniosek jednej trzeciej państw członkowskich, Parlamentu lub Komisji, Rada może stwierdzić, że istnieje wyraźne ryzyko poważnego naruszenia wartości UE w danym kraju, po uprzednim wysłuchaniu przez ministrów UE opinii organów krajowych. Władze polskie trzykrotnie stawały przed Radą w okresie od czerwca do grudnia 2018 roku.

Na późniejszym etapie Rada Europejska może stwierdzić, stanowiąc jednomyślnie i za zgodą Parlamentu, poważne i trwałe naruszenie praworządności, demokracji i praw podstawowych. Może to ostatecznie doprowadzić do sankcji, w tym do zawieszenia prawa do głosowania w Radzie.

Parlament Europejski w swojej [rezolucji z 17 kwietnia na temat działań UE wobec COVID-19](#) wskazał na działania polskich władz mające na celu zmianę ordynacji wyborczej i przeprowadzenie wyborów prezydenckich w środku pandemii. Posłowie ostrzegali, że może to "podważyć koncepcję wolnych, równych, bezpośrednich i tajnych wyborów, zapisaną w polskiej konstytucji".

Nagranie debaty jest dostępne [tutaj](#).